

Седмична колумна високог представника за БиХ Кристијана Шварц-Шилинга: „Реторика и одговорност“

Реторика и одговорност

Када дође октобар, они исти политичари који су обилато нападали и провоцирали једни друге у протеклим седмицама очајнички ће жељети да праве коалиције како би оформили нове органе власти и дијелили моћ коју су им грађани повјерили. Ипак, што је погрднија реторика у кампањи, то ће бити теже наћи потребне партнере за стварање функционалних институција.

Ријечи су важне и изречене ријечи се не могу повући. Од свих људи политичари би требало да буду они који то схватају. Увредљива реторика подиже тензије, а то, заузврат, може једноставно прерасти у насиље у друштву у којем свугдје има оружја, много је алкохола, а лета су дуга и врућа.

Реторика се појачава већ неколико мјесеци, и чини се да не посустаје, упркос шокантном нападу на мезар Алије Изетбеговића прошле седмице.

Сигурно, прве реакције на овај нечувени чин су генерално биле умјерене и са циљем да смање страсти као што би и требало да буду, имајући у виду да је постојала опасност од узвраћања. Посебно сам био импресиониран одмјереним изјавама Бакира Изетбеговића – што је најбоље признање баштини његовог оца – и то у сигурно изузетно потресном тренутку за његову цијелу породицу. Такође сам уочио да је одговор Драгана Чавића био намјерно умирујућег тона.

Још увијек нико не зна ко се налази иза напада или зашто су

они извршили тај подао чин. Све док полицијска истрага не да конкретне резултате, нећемо знати који су били мотиви починилаца. Али због осјетљиве природе самог случаја, те опасности да се страсти разбуктају никоме не иде у корист да се упусти у намјерно штетна нагађања.

Одатле је дошло моје разочарење првом реакцијом Зорана Ђерића у име Партије демократског прогреса у смислу да је ово био покушај Бошњака да одврате пажњу од страдања Срба током операције Олуја, и моје чуђење због наводних коментара Николе Шпирића у којима криви бошњачке екстремисте за тај напад, те вади из заборава теорије завјере у вези са масакром на пијаци Маркале 1994. године.

Пошто нити једна од ових особа није показала било какве доказе као потврду својим изјавама тешко је, а не закључити да су покушавали распирити нетолеранцију. Такво понашање није достојно некога ко жели да обавља јавну функцију у Босни и Херцеговини.

Имајући на уму недавну прошлост земље било, ко ко се пријави за изборе и сви носиоци дужности имају обавезу да се понашају одговорно и својим ријечима и дјелима, да његују климу мира и сигурности, те да у сваком тренутку имају на уму да су Босна и Херцеговина и оба њена ентитета мултинационалне заједнице три конститутивна народа.

Изјаве дате са јасним циљем да појачају тензије – укључујући неодређене изјаве око референдума или укидања једног ентитета силом – су неприхватљиве.

Откада сам преузео дужност високог представника и специјалног представника Европске уније у фебруару ове године, радио сам у правцу јачања одговорности домаћих органа власти у спровођењу мировног процеса, што укључује и затварање Канцеларије високог представника. У том циљу, одлучио сам генерално да нећу користити своја такозвана “бонска овлаштења”. Умјесто тога, настојао сам да увидим како институције и лидери ове земље

функционишу у одсуству наметљивог међународног фактора.

Да би остварили пренос овлаштења, ја се морам увјерити да је Босна и Херцеговина на сигурном путу ка европским интеграцијама. Како би се то догодило, мора се престати са таквом реториком и политичари морају да покажу да могу бити лидери, али и исцјелитељи. У противном, како грађани могу имати повјерења у њих да ће одговорно користити овлаштења које ће им грађани дати својим гласовима 1. октобра, те да ће ову земљу водити напријед, а не назад?

Кристијан Шварц-Шилинг је високи представник међународне заједнице и специјални представник Европске уније у Босни и Херцеговини.